
Калієвський Костянтин Васильович 

викладач кафедри хореографії Факультету музичного мистецтва і хореографії
Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна

аспірант кафедри режисури та хореографії факультету культури і мистецтв
Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

Синсок Віра Андріївна 

заслужена артистка України, доцент кафедри хореографії
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна

Науковий керівник: Берест Роман Ярославович 

доктор історичних наук, професор кафедри режисури та хореографії
факультету культури і мистецтв
Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ

Сьогодні актуальним й важливим залишається питання національно-патріотичного виховання здобувачів хореографічної освіти, адже історія переконливо свідчить, що освіта повинна базуватися на національних засадах. Освічена людина, в якій закладені культурні національні цінності, протиставляє добро – злу, мир – війні і через причинно-наслідкові зв'язки аналізує наслідки подій, які породжені агресивністю, беззаконністю, злочинністю, а завищена чи занижена самооцінка викликає почуття несправедливості.

Спілкування, засноване на ціннісних відносинах, є своєрідною програмою настанов для сучасного та майбутнього покоління, інакше кажучи, соціалізуючим навчально-виховним процесом. Мета його полягає у формуванні ідеального прообразу майбутнього, у якому людина вбачає сенс свого життя.

Саме форми хореографічної культури у вигляді танцювальної спадщини що відображають українські обряди, звичаї і традиції закладають глибокі тенденції розвитку та стають неписаними правилами поведінки нашого суспільства. Усі календарні свята, традиції та звичаї нашого народу є своєрідним розписаним річним планом життя і всі елементи соціо-культурної спадщини стають цінними досягненнями національної культури, саме вона акумулює і зберігає весь людський досвід і реалізує його через окремі функції.

Український народ завжди був багатий на талановитих та мудрих державних діячів, обдарованих письменників, вчених, педагогів, мав багато шкіл та бібліотек. Українці завжди виховували молодь на козацько-лицарських традиціях, прагнули прищепити та навчити відчувати глибокі патріотичні почуття, національну свідомість і самосвідомість [3]. Передові українські вчені, педагоги завжди були взірцем служіння рідному народові, виступали за свободу й незалежність України.

На сучасному етапі розвитку вищої освіти потрібно докорінно поліпшити виховання студентської молоді на глибинних знаннях народознавчого та українознавчого характеру. Шлях формування у студентської молоді національної свідомості і самосвідомості, перш за все, проходить через усвідомлення національних ідей, пізнання героїчного минулого українського народу за справедливість, волю та свободу.

Викладачі мистецьких дисциплін в тому числі і хореографічних надають ґрунтовні знання студентам на матеріалах народної спадщини, даючи можливість занурюватись та створювати нові танцювальні твори з застосуванням художньо-образного мислення. Для успішного виховання студентів-хореографів доцільно застосовувати методи та прийоми, які розкривають аспекти сутності національно-культурних традицій, специфіку ментальних особливостей українського народу.

Сутність та самобутність новітніх тенденцій хореографічної освітньої системи повинно базуватися на цінностях вільної освіти, пріоритетної ролі національного характеру та ідей, на цінностях історичного минулого та цінностях науки і інтелектуального пошуку та збереження танцювального фольклору України. Адже хореографія має здатність нести культурно-історичний відбиток з неповторним специфічним самобутнім змістом особливостей кожного народу, який впливає на національну систему освіти і виховання.

Розвиваючи національну хореографічну освіту, педагоги модулюють оновлену виховну систему за аналогами кращих моделей світового рівня, акцентом яких є розвиток в кожній особистості національної свідомості. Віра в мужність своєї демократичної Батьківщини, гордість за її волю та незалежність – це те, що є притаманним, сповненим національного духу, українцям. Здобувачі вищої освіти плекають розвиток високої моралі, інтегрують духовні якості нашого народу в сучасне середовище.

Сучасний львівський педагог О. Плахотнюк зазначає: «сьогодні можна констатувати той факт, що відображення не простої тематики і в водночас актуальної тематики героїко-патріотичного спрямування засобами хореографічного мистецтва хореографами-постановниками, танцівниками використовуються новітні технології та форми сучасного танцю» [2].

Студенти – майбутні артисти професійних хореографічних колективів, викладачі навчально-виховних творчих закладів, керівники дитячих та дорослих танцювальних колективів дедалі ґрунтовніше ознайомлюються з теорією і практикою українського народного танцю. Вони дедалі глибше переконуються, що національне мистецтво просякнуте філософією козацтва, що сприяє розвитку моральної духовної сфери підростаючого покоління.

Народна хореографія в поєднанні з засобами козацької педагогіки пробуджують в душі кожного студента національну самобутність, піднесеність, глибокі емоції, дух героїзму, шляхетність поривів душі, моральні чесноти.

Творче використання народного мистецтва з козацько-лицарськими традиціями сприяють оновленню освітньо-виховного процесу, поліпшують підготовку національних кадрів в хореографічній галузі культури. Заклади вищої освіти мають поглиблено вивчати історію та культуру українського народу, зосереджувати увагу на вивченні історії українського хореографічного мистецтва, що дозволить оперти всю багатогранну систему освіти і виховання на вітчизняний ґрунт, віковічні національні традиції. Саме вони зберігають духовні цінності і святині української нації, завдяки яким науковці-освітяни будуть творчо переносити на національні освітньо-виховні терени здобутки світової культури.

Потрібно враховувати розвиток новітнього суспільства і сприйняття молоддю сьогодення, як зазначає О. Плахотнюк: «нове прочитання архаїстично-традиційних поглядів на збереження народного танцю, формування новітнього етносвітогляду сприйняття фольклорного танцю країн світу, кожного національного осередку, етнічної групи в мистецькому просторі сучасності. Як результат розвиненості відео- теле- фіксації, мережі Інтернет технологіям розширюються можливості фіксації фольклорного танцю, його популяризації та донесення до глядачів всього світу» [1].

Висновки. Отже, система національно-патріотичного виховання майбутнього педагога-хореографа розпочинається із здобуття початкової хореографічної освіти, яка

концептуально має формувати базові стандарти національної свідомості, виховувати у майбутніх артистів та викладачів любов до української музики, пісні та танцю і продовжується в системі вищої освіти вже як фундаментальне основне базуєтворююче зерно хореографічної педагогіки. Українське хореографічне мистецтво повинно стати значущою складовою майбутнього професіоналу та сприяти гармонійному розвитку його особистості.

Список використаних джерел:

1. Плахотнюк О. Етносвітогляд фольклорного танцю в мистецькому просторі сучасності. *Актуальні питання гуманітарних наук : Міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич : Гельваніка, 2021. Вип. 35. Т. 5. С. 4–8. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-5-1>
2. Плахотнюк О. Героїко-патріотична спрямованість сучасної хореографії в рамках фестивалю “Сурми звияги”. *зб. наук. праць: Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2020. № 1. С. 97–103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkm_2020_1_21 DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2020.196575>
3. Руденко Ю. Українська козацька педагогіка: витоки, духовні цінності, сучасність. Київ : МАУП, 2007. 384 с. ISBN 966-608-620-4.